

به نام خدا	آموزش و پرورش	سال آموزشی:
نام و نام خانوادگی:	دبیرستان	کد دانش آموزی:
نام دبیر: آزمون: علوم و فنون ادبی ۱ پاسخنامه آموزشگاه: علوم انسانی نیمسال: نخست شماره: ۲ مدت: ۶۰ دقیقه		

شمارک	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	ردیف										
۰/۷۵	<p>درستی یا نادرستی عبارات زیر را با (د)، (ن) مشخص نمایید.</p> <p>الف) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را در می یابد، وجود ندارد. ( )</p> <p>ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مغرب و شمال غربی ایران بود. ( )</p> <p>پ) به دستور منصور بن نوح سامانی، تاریخ بلعمی پدید آورده شد. ( )</p>	۱										
۰/۷۵	<p>جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.</p> <p>الف) پس از برافتادن سامانیان، ..... نخستین دولت اسلامی ایران بودند.</p> <p>ب) پس از عاطفه مهمترین و مؤثرترین عامل، در شعر ..... است.</p> <p>پ) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، ..... و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.</p>	۲										
۰/۵	<p>با توجه به متن زیر از تاریخ بلعمی، در همه گزینه ها به جز گزینه ..... به ویژگی نثر کلیله و دمنه اشاره شده است.</p> <p>« چون بشناختم که آدمی، شریف تر خلاق است و قدر ایام عمر خویش نمی داند، در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم؛ دریافتم که مانع آن، راحت اندک و نیاز حقیر است که مردمان بدان، مبتلا گشته اند. »</p> <p>الف) گرانبها بودن لحظات عمر</p> <p>ب) شریف بودن انسان در میان مخلوقات</p> <p>پ) افزایش کاربرد لغات عربی نسبت به گذشته</p> <p>ت) توجه به موضوع حماسی</p>	۳										
۰/۷۵	<p>هریک از موارد گروه «الف» در جدول زیر مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است؟ «دو مورد اضافی است.»</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">«الف»</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">پدر شعر فارسی</td> <td style="text-align: center;">عطار</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی</td> <td style="text-align: center;">عنصری</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">الهی نامه</td> <td style="text-align: center;">کسایی مروزی</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">فردوسی</td> </tr> </tbody> </table>	«الف»	«ب»	پدر شعر فارسی	عطار	سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی	عنصری	الهی نامه	کسایی مروزی		فردوسی	۴
«الف»	«ب»											
پدر شعر فارسی	عطار											
سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی	عنصری											
الهی نامه	کسایی مروزی											
	فردوسی											
۰/۵	<p>چرا به فارسی نو «فارسی دری» هم گفته می شود؟</p>	۵										
۰/۷۵	<p>زبان های ایرانی میانه به چند دسته می شود؟ نام ببرید. / اوستا در چه زمانی به نگارش درآمد؟</p>	۶										
موسیقی شعر (۶ نمره)												
۰/۷۵	<p>صامت ها و مصوت های واژه «بنگاه» را بنویسید.</p>	۷										
۰/۵	<p>آیا وزن در شعر جنبه تزئینی دارد؟ توضیح دهید.</p>	۸										

۰/۷۵	۹	زیر پاسخ مناسب داخل کمانک خط بکشید. الف) هر هجا فقط یک (صامت - مصوت) دارد. ب) (قافیه - وزن) ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود. پ) شکل نوشتاری واج را (حرف - هجا) می گویند.																																																																
۰/۵	۱۰	در کدام گزینه «ی» صامت است؟ الف) سیب ب) خویش ج) یاران د) خیابان																																																																
۱	۱۱	ابیات زیر را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید. الف) مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم دیدۀ سیر است مرا، جان دلیر است مرا زهرۀ شیر است مرا، زهرۀ تابنده شدم ب) چو برخاست از دشت گرد سپاه کس آمد بر رستم از دیدگاه که آمد سپاهی چو کوه گران همه رزمجویان گندآوران																																																																
۱/۵	۱۲	بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه و تقطیع کنید؛ سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش																																																																
		<table border="1"><tr><td>هجانویسی ۱</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>نشانه هجایی ۱</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>هجانویسی ۲</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>نشانه هجایی ۲</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	هجانویسی ۱																نشانه هجایی ۱																هجانویسی ۲																نشانه هجایی ۲															
هجانویسی ۱																																																																		
نشانه هجایی ۱																																																																		
هجانویسی ۲																																																																		
نشانه هجایی ۲																																																																		
۰/۵	۱۳	کدام گزینه الگوی هجایی «همگانی» را نشان می دهد؟ الف) U _ _ U ب) _ _ UU پ) _ U _ U ت) _ U U _																																																																
۰/۵	۱۴	برای الگوی هجایی « صامت + مصوت کوتاه + صامت » یک مثال واژه بنویسید.																																																																
زیبایی شناسی (۶ نمره)																																																																		
۱	۱۵	در عبارات زیر، رکن های سجع را بیابید و نوع سجع ها را نیز بنویسید. الف) محبت را غایت نیست؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست ب) ظاهر درویشی، جامۀ ژنده است و موی سترده.																																																																
۰/۷۵	۱۶	در بیت زیر واج آرای «صامت» بیشتر محسوس است یا واج آرای «مصوت»؟ واج هایی را که آرایه واج آرای پدید آورده، مشخص کنید. خوابِ نوشین بامدادِ رحیل باز دارد پیاده را ز سیل																																																																
۱	۱۷	در بیت زیر « واج آرای » و « واژه آرای » را بیابید و جای آن ها را مشخص کنید. پس هستی من ز هستی اوست تا هستم و هست، دارمش دوست.																																																																
۰/۵	۱۸	در بیت زیر میان کدام واژه ها آرایه تکرار (واژه آرای) به چشم می خورد؟ زمانه قرعۀ نو می زند به نام شما خوشا شما که جهان می رود به کام شما																																																																
۰/۵	۱۹	به سوالات زیر کوتاه پاسخ دهید.																																																																

۰/۵	الف) ارزش موسیقایی کدام نوع سجع در سخن، بسیار است؟	
۰/۵	ب) بدیع به چند دسته می شود؟ نام ببرید.	
	پ) «_» علامت الگوی چه نوع هجایی است؟	
۰/۵	۲۰ واژه های ..... و ..... در عبارت زیر، سجع متوازی دارند. جوانمرد که بخورد و بدهد، به از عابد که روزه دارد و بنهد.	
۰/۷۵	۲۱ عبارت زیر را می توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید؟ بزرگان گفته اند: دولت، نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است.	
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۰/۲۵	در بیت «پس آنکه، مُرده کرد او خویشتن را / ز بیم جان، فرو افکند تن را»	۲۲
۰/۵	الف) کار برد دستور تاریخی در کدام واژه دیده می شود؟ ب) کدام کلمات در بیت بالا قافیه هستند؟	
۰/۵	۲۳ با توجه به سروده های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. در کتاب آمد که در عهد قدیم چون به پایان بُرد کار آن سرا جمله گفتند: این بنای مختصر الف) در هنگام خواندن این شعر، از چه لحنی باید استفاده کنیم؟ ب) برای قلمرو زبانی، دو ویژگی در بیت های بالا به دست آورید.	
۰/۲۵	۲۴ در کدام بیت آرایه تشبیه دیده می شود؟ الف) چو نام دل شنید از دور، رویاه ب) بگفت این و به صد دستان و تزویر جهان بر چشم او شد تیره، آنگاه بجست از دام، همچون از کمان، تیر	
۰/۵	۲۵ حکایت زیر را بخوانید و آن را از دید قلمرو ادبی و فکری بررسی نمایید. پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. چو دخلت نیست، خرج آهسته تر کن / که می گویند ملأحان سرودی، اگر باران به کوهستان نبارد / به سالی دجله گردد، خشک رودی الف) قلمرو ادبی (دو مورد): (بجز تشبیه) ب) قلمرو فکری: پ) یک تشبیه در متن بیابید. ت) واژه « مسلم » چند هجا دارد؟	
۰/۲۵		
۰/۲۵		

نام و نام خانوادگی:

آموزش و پرورش
به نام خدا

سال آموزشی: ۹۹ - ۹۸

کد دانش آموزی:

دبیرستان

نام دبیر: آزمون: علوم و فنون ادبی ۱ پاسخ نامه آموزگاه: علوم انسانی نیمسال: نخست شماره: ۲ مدت: ۶۰ دقیقه

شمارک	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	ردیف
۰/۷۵	الف) درست ب) نادرست پ) درست	۱ درستی یا نادرستی عبارات زیر را با (د)، (ن) مشخص نمایید.
۰/۷۵	الف) طاهریان ب) «وزن» پ) رودکی	۲ جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.
۰/۵		۳ ت) توجه به موضوع حماسی
۰/۷۵		۴ هریک از موارد گروه «الف» در جدول زیر مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است؟ «دو مورد اضافی است.»
	«الف»	«ب»
	پدر شعر فارسی	عطارد
	سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی	عنصری
	الهی نامه	کسایی مروزی
		رودکی
۰/۵		۵ زیرا زبان فارسی نو زبان درباری ساسانیان، زبان اداری، زبان محاوره و مکاتبات دولتی بوده است.
۰/۷۵		۶ پارتی و پهلوی / ساسانی
موسیقی شعر (۶ نمره)		
۰/۷۵		۷ ب - ا - ا - ن - ا - گ - ا - ا - ه - (ص / م / اص - ص / م / اص - ص / م / اص)
۰/۵		۸ وزن در شعر، جنبه تزیینی ندارد؛ بلکه جزء طبیعت شعر است و برای نشان دادن عواطف، نمی توان از آن چشم پوشید.
۰/۷۵	الف) مصوت ب) وزن پ) حرف	۹ زیر پاسخ مناسب داخل کمانک خط بکشید.
۰/۵		۱۰ ج) یاران (ی صامت است؛ زیرا واج نخست هجای نخست است.)
۱		۱۱ ابیات زیر را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید. الف) وزن و نشاط را به خواننده منتقل می کند. ب) وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه،

۱۲	بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه و تقطیع کنید؛ سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. بُ - خُر - تا - تَ - وا - نی - ب - با - زو - ی - خیش // ک - سَع - یَت - ب - وُد - دَر - ت - را - زو - ی - خیش --U/--U/--U/--U	۱/۵
۱۳	(ب) UU _ _	۰/۵
۱۴	«صامت+ مصوت کوتاه+ صامت»: سر	۰/۵
زیبایی شناسی (۶ نمره)		
۱۵	در عبارات زیر، رکن های سجع را بیابید و نوع سجع ها را نیز بنویسید. (الف) رکن سجع: قربت؛ نعمت (متوازی) (ب) رکن سجع: آرند؛ بیازارند (مطرف)	۱
۱۶	واج آرایبی «صامت» / واج آرایبی: «د» و «-»	۰/۲۵
۱۷	«واج آرایبی»: «ه» و «س» / «واژه آرایبی»: هستی	۱
۱۸	واژه آرایبی: شما	۰/۵
۱۹	به سوالات زیر کوتاه پاسخ دهید. (الف) متوازی (ب) بدیع لفظی (پ) هجای بلند	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲۰	بدهد/ بنهد	۰/۵
۲۱	آری؛ زیرا کوشیدن و جوشیدن با یکدیگر سجع پدید می آورند.	۰/۲۵
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۲۲	در بیت «پس آنکه، مُرده کرد او خویشتن را / ز بیم جان، فرو افکند تن را» (الف) مُرده کرد (ب) خویشتن؛ تن	۰/۲۵ ۰/۵
۲۳	با توجه به سروده های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. (الف) روایی- داستانی (ب) سرا: خانه / جمله: همگی / مختصر: کوچک / درخورد: شایسته	۰/۵ ۰/۵
۲۴	(ب) بجست از دام، همچون از کمان، تیر	۰/۲۵
۲۵	(الف) قلمرو ادبی (دو مورد): تضاد / سجع / کنایه (ب) قلمرو فکری: اگر درآمد نداری کمتر خرج کن (پ) دخل آب روان است. (ت) «مُ / سل / لم»: ۳ هجا	۰/۵ ۱ ۰/۲۵ ۰/۲۵